

Ugeskrift

Norſke Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 46.

Løverdagen den 12te November 1859.

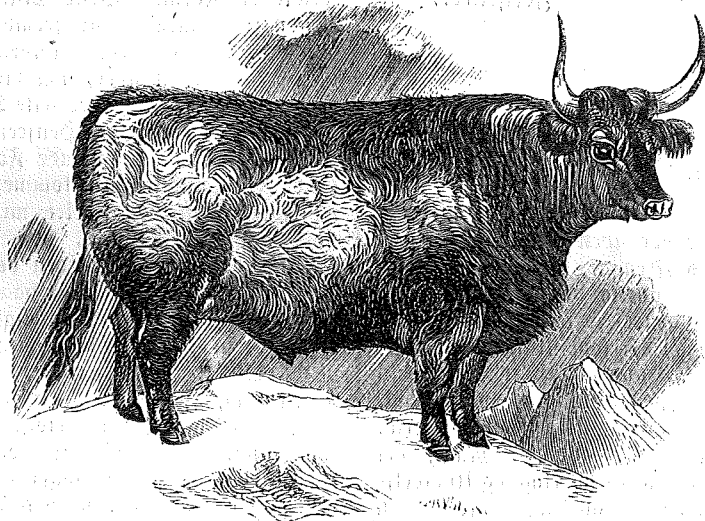
3die Arg.

Indhold.

Hornbveget. — Blaaen i Frankrig. — Fødning af Kalve. — Inden- og udenlandske Efterretninger. — Meteorologiske Sagttagelser.

Hornbveget.

(Fortsættelse fra No. 45.)

Argyllokken.

Paa Østkysten af Skotland, langs Nordſøen, findes i Landskabet Angus ligeledes en Race uden Horn, som gaar under Navn af

Den Rødede Angus-Race. Den har ingen Lighed med Gallowayracen, thi dens Former ere mindre afrundede, og Lodet har stor Tilbøielighed til at glide over i den hvide Farve. Flere finde ogsaa Angus-Racens Kjød mindre udmerket; imidlertid findes der for Tiden flere udmerkede Individer i den. Saaledes har Watson paa Keilor flere end hundrede Gange truffet Premier af Dyr i sin Besætning.

Disse forskellige skotske Racen ere Gjenstand for en meget udstrakt Handel mellem Dyrreterne og Fæderne. Læseren kan, for at gjøre sig et Begreb herom, gaa til et af de aarlige Markeder i Dumfries, Forpat eller Bricen. Drifter paa 2—300 Stykker og ofte flere gaa til de frugtbare

Landſkaber i Mellem- og Syd-England. Driftningen gaar meget langſomt for ſig fra Betestation til Betestation, og paa en ſeregen Maade, ſom har givet Walter Scott Stoff til en af hans Romaner. Driverne leie Beter efterſom de fare frem. Den forſte Vinter efter Afmartschen holde de ſaaledes til i Nord-England. Udpaa Foraaret fortsætte de Beien til Mellem-England, og længere hen trænge de ind, hvis det er fornuødent, i Syd-England.

Denne vedvarende Marsch i Forening med længere Dyhold, har paa ſine Steder i England efterladt ſterke Spor af de ſkotske Racen. Iſer er der paa mangfoldige Steder paa Englands Østkyst, at det ſkotske Kjøeg har grebet dybt ind i den forhenverende Racetyppus. I Norfolk har man ſaaledes ombyttet Galloway-Kjøeg med ſit eget, ſom havde megen Lighed med Devonſhireracen.

Paa den omdannede Race ser man, at Galloway-koet har undergaaet Forandringer, svarende til Norfolk's Veirligt og Jorddyrkning; den er saaledes bleven større af Vægt, men til Gjengjæld mangelfuld i Formerne.

Straks i Syd for Norfolk har en lignende Raceendring fundet Sted. I Suffolk er der saaledes en ny Race, mørkebrun Kollet Suffolk, som ikke udmerker sig ved Fedtansætning, men som udmerkede Melkedyr. Det skal ikke vere sjelden, at en Suffolks-Ko giver 30 Potter daglig paa det bedste efter Kalvningen. Som alle gode Melkere ere Suffolktjørene magre og storvommede.

Sidstnævnte Race danner en naturlig Overgang fra Fede-Racerne til Melke-Racerne.

Hovedindtegten af den engelske Fedryst udfommer ved Kvegafledning, men i enkelte Landskaber indbringer Meieriseesenet betydelige Summer; de der til benyttede Kjør udmerke sig enten ved den Mengde Melk, eller ved den fede Melk de levere.

Effter den forud fulgte Plan skulle vi nu først omtale de Racer, som ere lette at fede straks de lade af med at give Melk i Menade.

(Fortsettes.)

Biavlen i Frankrig.

I Frankrig har der siden 1856 bestaaet et Selskab til Biavlens Fremme, Società apicole, der udgiver en egen Journal og med Regjerings Understøttelse har en Fors gsskole i Luxembourg Planteskole i Paris, som tillige tjener til Hjælpemiddel for M. Dames, der er Selskabets Sekretær, ved hans Forelæsninger over Biavl. Selskabet er, ifølge en Beretning i Journ. d'agric. prat., stadig fremskredet mod det Maal, det har sat sig: at bewirke en Forbedring og Udvidelse af Biavlen, en rationel Behandlingsmaade og en økonomisk Anvendelse af Produkterne. Det har aabnet Diskussion over alle bestridte Punkter i Biavlens Theori og Praxis; ved hvert maanedligt M de forvges Antallet af dets Tilhængere. Efter 3 Aars Bestaaen har Selskabet nu seet sig istand til iaar fra 15de til 25de August at afholde et offentlig M de med tilhørende Udstilling og Uddeling af en Del Pris-Medaljer.

Ogsaa i andre Dele af Frankrig har der dannet sig lignende Selskaber, og flere Agerdyrknings-selskaber have udsat Præmier for Biavl og oprettet Fors gsskoler. Den franske Regjering har derhos fra iaar udsat 2 Præmier for Biavl ved ethvert af de 8 Provinds-Dyristuer, som den aarlig foranstaar. Forvrigt er Frankrig med Hensyn til Biavl aabenbart tilbage for Tydskland og Schweiz, hvor Biavlen allerede i længere Tid paa mange Maader finder Opmuntring.

Paa det første M de ved ovennævnte Leilighed diskuteredes nogle forønskede Forandringer i Lovgivningen til Fordel for Biavlen. Den

franske Lovgivning paalægger nogle Indskr nninger med Hensyn til Bistadernes Afstand fra Boliger og Landeveie, hvori man ønskede Lettelse; ligeledes ønskedes særegne Bestemmelser for Befordringen af Bier paa Jernbanerne og Medsættelse i Tarten herfor. Eiendomsretten over Biv rmene, der, ligesom hos os, tages, naarieren ikke følger med Sv rmen, fandt man ogsaa for indskrænket, da Eiendomsretten meget godt paa anden Maade kan paavises, f. Ex. ved at str  Mel paa Bierne. Man kan saaledes bemærke, hvor Bierne flyve hen, da en Del af Sv rmen den første Dag altid vender tilbage til Moderstaden. Denne Indskrænkning i Eiendomsretten har ogsaa givet Anledning til Misligheder, idet Folk i Sv rmeiden have opskillet Kuber i Træer i Nærheden af Bistader, hvor Biv rmene da strax soge hen, eller en L v er gaaet ind om Natten i en Bihave med en Kube og har rystet en Sværm deri, som han da har bragt til Skoven, hvor han derefter ved hoi lys Dag har hentet den.

Det andet M de beskæftigede sig med Spørgsmaalet om de bedste Vikuber med Hensyn til Materiale og Form. Hvad Materialet angaar, er kjendtes Straakuber at frembyde Fordel saavel paa Grund af deres Simpelhed i Konstruktion og deres Prisbillighed, som med Hensyn til Honningproduktionen og deres lette Transport. Straakuber antages i ingen Henseende at staa tilbage for Tr staden. Angaaende Formen for Vikuben kunde Forsamlingen ikke komme til noget Resultat, og Forsatteren, M. Ferlet, minder i den Anledning om det Resultat, hvortil Forsamlingen i Stuttgart kom ifjor, at den bedste Form altid er den, man forstaaer bedst at haandtere.

En af de store Banskiligheder ved Biavlen bestaar i at kunne gjøre Bierne uskadelige under de Arbejder, som deres Forpleining, kunstlige Sv rming, Fratagelse af Honning o. s. v. medføre. Der har været forsøgt forskellige Midler, som kunde tr de istedetfor det ældre, at kvæle Bierne, som Selskabet soger at befjempe. Man har søgt at bedove dem ved Uher, Chloroform o. s. v. En Biavler fra Corr ze har anskillet en Række Forsøg paa at bedove dem med Kulsyre og har vist, at Bier, der i 30 Minuter have været udsatte for en stadig Strøm af Kulsyre, alle ere komne tillive igjen efter 8-10 Minuters Forlob. Kulsyren, der er lugtl s og bevarer sin Gasform, er at foretrække for alle andre, hidtil anvendte Stoffer, som ved Afkjøling forv ttes til skadelige B dsker.

Hvad angaar det bestridte Punkt i Biernes Naturhistorie, den saakaldte Parthenogenesis eller R gning af frugtbar  g, uden foregaaende Befrugtning, som hylde af mange tydske Biavlere, da erklære de franske Biavlere den for en Umulighed og stridende mod Naturen; idetmindste har man endnu ikke kunnet fuldstændigt oplyse Biernes Parthenogenesis.

Udstillingen af Biernes Produkter, der aabnedes den 15de August i Luxemburgs Drangeri, tålte over 80 Udstillere og indeholdt en ret fuldstændig Samling af alle de brugelige Modeller

paa Biskaber, ligesaa den almindelige Kube til de kunstigste Kasser til videnskabelige Undersøgelser. Mødet aabnedes med en Beretning om Biavlens Standpunkt i Frankrig og Selskabets Virksomhed i det forløbne Aar. Derpaa uddeltes Belønningerne henved 100 i Tallet, da man ikke alene vilde belønne de udstillede Produkter, men ogsaa Folk, som ved deres Exempel, Undervisning eller Skrifter eller ved Tilveiebringelsen af Udsætningskilder for Biavlens Frembringelser etc. havde bidraget til Biavlens Fremme. Ifær betænkedes da M. Hamet, der synes at være Sjelen i Selskabet.

(U. f. d. L.)

Fødeming af Kalve.

(Efter Journal d'Agriculture pratique af 5te Oktober).

Jeg tror ikke, at Kvægopdræt i Regelen er fordelagtigt, idetmindste naar jeg skal dømme fra hvad jeg ser i Normandiet. Endnu mindre tror jeg, at den sædvanlige Maade at fede Kalve paa er økonomisk.

Man opdrætter her Kalvene enten ved at lade dem plette Moderen, eller ved at lade dem drikke nysslet Melk. I begge Tilfælde faa de i 1 eller 2 Maanedes født Melk. Kalve, der fedes, fortære ogsaa megen født Melk.

Der behøves omtrent 6 Potter Melk, for at opnaa et Pund Tilvært i levende Vægt hos en Kalv. Dersom Melken sælges til 3½ p Potten, vil denne Tilvært koste 21 p alene i Fortæring. Dersom Melken sælges til 5 p Potten, vil den koste 30 p. Slagteren vil imidlertid ikke give mere end 10—12 p derfor.

Dersom Melken ikke sælges, laver man Smør af den. Smøret koster nu ingen Steder under 20 p Pundet. 6 Potter Melk kunne give ½ Pd. Smør eller nær derved, altsaa 10 p, foruden Kærnemelken.

Det er altsaa mindre fordelagtigt at lade Tillægskalvene eller Fødefalvene drikke nysslet Melk. Man kunde bode paa disse ugunstige Forhold ved at stumme Melken efter 10—12 Timers Forløb, og erstatte Floeden deri ved udfogte Linkager. Disse indeholde 10 Gange mere Kvælstof og 3 Gange mere Fødestof end Melken, medens de kun koste 3—4 p Pundet.

(U. f. d. L.)

Indlandet.

Christiania. Dødsstinget. I Mødet d. 7de November refereredes: 1) Kgl. Proposition til Lov indeholdende Forandringer i Lov om Tilvirkning af Malt af 12te Oktober 1857. 2) Do. til en militær Straffelov. 3) Forslag fra Lands m. H. til Forandring af Børnepligtloven af 12te Oktober 1857.

— Efter Forlydende skal Hs. Maj. Kongen for-

lade Stockholm den 18de og ankomme hertil over Kongsvinger den 21de November.

— Den 22de Oktober vare omtrent halvtredstusindstve Storthingsmænd samlede i den tekniske Forenings Lokale til Dannelselse af en Klub eller Forening, hvis Hovedformaal er foreløbig at diskutere foreliggende vigtige Spørgsmaal, førend de komme under Behandling i Stortinget. Følgende Udkast til et Program for Foreningen var forfattet af Ueland i Forening med J. Sverdrup og Steen: 1) at have Norges nationale Interesser og Ligeberettigelse i Unionen; 2) aarlige Storting; 3) Ordning af Forholdet mellem Byernes og Landets Repræsentanter i Overensstemmelse med Grundloven efter en saavidt mulig bred Basis; 4) Indførelse af Jury i Straffsager; 5) Modarbejdelse af Centralisation i Udvikling og Administration; 6) Gjennemførelse af den kommunale Selvstyrelse, og 7) Almuekolens selvstændige Udvikling. — Efter Henstilling fra Sverdrup modtog Ueland efter nogen Vægring det Hørv at fungere som Alderspræsident. Derpaa begyndte Diskussionen af Programmet. Post 1, 2, 4, 5 og 6, samt Post 3 med Udeladelse af „den brede Basis,” antoges. Ved Post 4 vales Motion om Betydningen af Almuekolens „selvstændige” Udvikling. Ulfstad vilde nemlig vide, om man ved selvstændig Udvikling havde tænkt sig Skolens Løsrive fra Kirken, i hvilket Fald han ei kunde billige Idéen. I Sverdrup forklarede, at man ikke havde tænkt ganske at løsrive Skolen fra Kirken, men dog at lette Skolen i sin Udvikling ved at løsne noget paa det Snærv, hvoraf den nu indskræb. Det „selvstændige” fandt han saaledes paa sit rette Sted, og var deri tidligere bestyrket af sin Broder U. Sverdrup, der paa Ansøgning havde sagt ham, at dette Ord var det rette.

Da Udkastet til Programmet saaledes var gennemgaaet, indbød Ueland de Tilstedeværende til at tegne sig som Medlemmer. Efter nogen Diskussion om Foreningens indbyrdes Forhold tegnede 32 eller 33 sig som Medlemmer.

I et senere Møde foretoges Valg paa Embedsmænd med saadant Udfald, at Sverdrup blev Formand (19 St.), Steen Viceformand (20 St.) og Rolffen Sekretær (29 St.). Ueland frabad sig ethvert Valg. Derefter besluttedes paa Forslag af Jaabæk mod 1 St. (Ueland), at Dørene skulde lukkes, da man agtede at diskutere Repræsentations-spørgsmaalet.

— Ved Kgl. Resol. af 29de f. M. er det bestemt: 1) at det ved Kgl. Resol. af 10de Mai og 8de December f. A. til Romsdals Amts Landbrugsskole bevilgede Beløb af 525 Spd. for Tidrummet fra 14de April 1859 til 14de April 1860 paa lige Vilkaar, som ved nævnte Resolution er bestemt, forholds til 553 Spd. 107 p; 2) At der af de til Landbrugets Fremme bevilgede Midler tillades udredet til Romsdals Amtskommune for indværende Aar et Beløb af 138 Spd. 32½ p som Bidrag til Anskaffelse af Bøger og Inventarier for Amtets Landbrugsskole, under Betingelse af, at der at Amtskommunen i samme Diemed udredes et ligefort Beløb; 3) tilstaaes der Amtskommunen et Bidrag af Statskassen til Landbrugsskolens Vedst-

geholdelse af 600 Spd. for Tidsrummet fra 14de Oktober 1859 til 14de Oktober 1860, samt et Bidrag for et Aar af 20 Spd. til Forøgelse af Skolens Bøger og Apparater, under Betingelse af, at der af Amtskommunens Midler anvendes et lige stort Beløb i samme Bienes.

— Mindet om den lutheriske Reformation er bleven høitideligholdt ved flere Fester her i Byen. — Det norske Bibelselskab holdt som sædvanlig sin Høitid den 31te Oktober om Eftermiddagen i Vor Frelseres Kirke. — Den theologiske Forening holdt senere ud paa Aftenen en Fests paa Universitetet, hvortil alle Theologer vare indbudne. Rektor Nissen holdt et meget livligt Foredrag over den lutheriske Reformations Begyndelse og Fremgang indtil Rigsdagen i Augsburg. Allhelgendsdag var der Missionsgudstjeneste i Trefoldighedskirken.

— Ved Brandforhøret ianledning Branden paa svære Ballehuset er der fremkommet grundet Mistanke mod en derboende Vognmand, der i „Skandia“ har forskrevet for 300 Spd. endel i det opbrændte Skur beroende Effekter, hvis Værdi ikke paa langt nær skal naa op til Forskringssummen.

Fra Trondhjem skrives den 31te Oktober, at Arbejdet paa Jernbanen begyndte i forrige Uge i Hælsellen, henved $\frac{1}{2}$ Mil fra Byen.

— Den 2den November meddes, at der i de sidste 14 Dage har været ganske godt Sildebælte i Sjøen. Silden, som skal være af en meget god og fed Sort, betales først med 16 a 17, men er nu gaaet ned til 13 Ort pr. Td.

Udlandet.

Sverige. Grev Andarsvårds Motion om en Revision af Foreningsforedraget mellem Sverige og Norge er saalydende:

Fem og syvgetyve Aar ere henrindne, siden den saakaldte Norges Forening med Sverige bragtes paa Bane. Ved Fredsslutningen i Kiel den 14de Jan. 1814 aftraadte hans danske Majestæt i Traktatens 4de Artikel nigenkaldelig og for evige Tider, saavel for sig som for sine Efterfølgere paa den danske Throne, til Fordel for Sverige alle sine Rettigheder og Fordringer paa Kongeriget Norge, hvilket (med Undtagelse af Grønland samt Færøerne og Island) herefter skulde tilhøre Kongen af Sverige og udgjøre et Kongerige, forenet med Sverige. Herimod forbandt Kongen af Sverige sig, i Fredstraktatens 6te Artikel, til i Egenkab af Norges Suveræn at paatage sig en Del af det danske Monarkies Gjæld, lempet efter det Forhold i Folkemængde og Indtægtskilber, hvori Norge stod til Danmark. Ved den 7de Artikel aftraadte Kongen af Sverige til Danmark svensk Pommern og Fynskendømmet Nügen. Traktatens 14de (skal være 15de) Artikel bestemmer Hertugdømmerne Slesvigs og Holstens Rømning af de allierede Tropper og de svenske Troppers Indrykning i Norge og Besættelse af de faste Pladse. Den 18de Artikel ophæver det Beslag og den Embærg, hvormed de to Suveræners gjensidige Undersaatters Giendom var belagt og hvorved de Hertugdømmerne paalagte Krigskontributioner, til et Beløb

af omtrent 12 Millioner Rigsdaler, skulde være blevene eftergivne. I den 19de Artikel fastsætter Sverige sig alle sine Fordringer paa Erstatning for de svenske Skibe og Ladninger, som ere blevene opbrugte af danske Kapere siden Freden i Fontenoy (som det formodes, beløbende sig til mere end 12 Millioner Rigsbankdaler eller 24 Millioner Rigsdaler Rigsmønt. Ved den første af de hemmelige Traktater, som søiedes til Fredsforedraget, lovede Sverige at betale til Kongen af Danmark en Million Rigsdaler Deo.: men da man hertil vilde føie Ordene: „for Norges Afstræbelse,“ skal den danske Underhaand-ter kraftigt have paastaet Udeladelsen af dette Til-læg, under Paaskud af, at Kongen, hans Herre, ikke vilde, at man nogenstunde skulde kunne sige om ham, at han havde folgt sine Undersaatter. Millionen blev overleveret og modtoges ikkedestomindre. Saaledes var Sveriges statsretlige Ret til mindstfrønkelt Inforporation af Kongeriget Norge med Sveriges Krone; under samme Forhold, som Storfyrstendømmet Finland under saa mange Sektors Forløb var forenet med det over Skismisshen stedsse sørgende Moderland, og under samme statsretlige Forholde, som i beklagelig Inkommeelse ubetinget har lagt Finland under det russiske Vælde. Herved indtraf alligevel, at Norges Folk, af sin Statholder, Arveprinds Christian Frederik til Danmark øgget til Dyrer, modfattede sig Traktatens Dyshydelse, hvorved Sverige blev nødsaget til med Vaaabenmagt yderligere at tilføjpe sig Norges Underkastelse. Denne affluttede alligevel af Seirvinderen paa en Maade, som umiskjendelig lægger for Dagen, at man oversaa al Fremtidspolitikk for Sverige, Sveriges Interesser, Sveriges Fordringer paa idetmindste et ydre Skin af nogen Erstatning for Tabet af Finland, for Afstræbelsen af den værdifulde Provinds Pommern med Hertugdømmet Nügen, som nu udgjøre et af Vensken i industriel og finansiel Henseende mere indbringende Landskaber; og som tillige udgjorde den sidste Levning af Sveriges forrige Anseelse og Vægt inden det europæiske Statsforbund og et Sverige elskende og i Virkelighed hengivent Broderfolk. Norges Underkastelse fuldenbtes ved den saakaldte Forening paa en Maade, som lagde for Dagen, hvorledes Sveriges ældgamle Vre og historiske Anseelse, som fra de ældste Tider Skandinaviens mægtigste Stat, fra alle Synspunkter bleve tilfidsfattede af Seirvinderens, den da de facto svenske Regent og hans Raadgiveres ved denne Leilighed vunderrlige og alt Andet end svenske Politikk, der, for Alt hvad Sverige ved dette Tilfælde havde opofret, for Alt hvad Sverige ved foregaaende Regenters og Regjerings Uforstandighed, egenfindigt halsstarrige, falske Politikk og Krig havde lidt ved Fredsslutninger; — Sverige nu ved den gunstige Leilighed for sine stufede Forhaabninger blev affpist med den, kun altfor tilfyneladende Glands af en dobbelt Krone for sin nys opkomne Regentstægt og med den for Sverige nær nok frænkende Benævnelse af en Forening med Kongeriget Norge i Navnet, men i Virkeligheden Intet mindre end en saadan. — I det første Koncept til Fredsforedraget med Danmark hed det: „At Norge skulde inforporeres med Sverige, og det skal have været paa H. kgl. H. Kronprinds Carl Johans udtrykkelige Be-

gjøring, at Udtrykkene ombyttedes med de i selve Traktaten før anførte." — Den indre Tanke ved denne Forforening turde det nu ikke være tilladeligt at oplyde, men tilgængelig for Historieforskeren kan den i en Fremtid ikke undgaa den kritiske Analyse. Hvorledes h. kgl. S. Kronprins Carl Johan før Udførelsen tænkte sig Sveriges Besiddelse af Norge, belyses i et af hans Breve til Prinsregenten af England, dateret Stockholm den 19de September 1812: „Finlands Tab er i altfor friskt Minde hos Svenskerne til at den almindelige Mening ikke for længe siden skulde have været betænkt paa Midler til at gjenerobre denne Provinds. Det har derfor førend jeg henvendte Sveriges Anstrængelser til Kontinentet, været nødvendigt, at jeg gjorde mig Umage for at gøre populært et System, som i Mængdens Dine sjermer de Fordele, som Sverige skulde kunne have forhvervet sig, om det havde forbindet sig med Frankrige, og det eneste Mittel til at komme til dette Resultat, paa samme Tid som man tager Hensyn til Sveriges sande Interesser, er Erhvervelsen af Norge". (Se v. Schinkels Minnen, Tom. 7, Bil. No. 1.) Det svenske Folk har under næsten et halvt Aarhundrede taalmodigt betragtet sine Repræsentanters Skyhed for offentlig at granske og undersøge, hvorvidt den saakaldte Forening med Norge i Virkeligheden har medført for Sverige de Fordele, som de Magthavende under den Tid have vist at de tillfende den, da de oienlyktigt Intet have gjort for at udjævne de, lige fra Begyndelsen, ved Foreningen hengende Misforholde for Sverige, hvilket gjerne kan indrømmes at have været svært, efterat de, som Følge af en ved Tilfældet raadende høieste Villies skjulte Hensigter og Dobbeltspil, traktatmæssigt vare bleve stadfæstede. — Hvis Tanken flytter sig fra det ovenfor til Popularisering iblandt Svenskerne antydede System til Systemets Bringen til Udvikling og Gjennemførelse, naar alle Midlerne dertil vare erobrede og vundne, saa forbauses man over Slutningerne og slyr at udtale dem. — Tiden har idetmindste nu forekommet mig at være der til at bringe dette for Riget vigtige Emne paa Tale inden Rigsdagen. — Herved fremstiller sig først og fremst det Spørgsmaal, under hvilket Slags Benævnelse inden Statsretten Norges Forening med Sverige kan henføres? Og denne kan vel, uagtet al advokatorisk Polemisering for og imod, ikke af Nordmændene ville antages anderledes end som en blot personel Forening i den ved Foreningsforedraget fælles Konges Person. — Stang i sin „Kongeriget Norges konstitutionelle eller grundlovsbestemte Ret", S. 61, anser Svaret ubestemt; men kommer alligevel imod den i Norge forfægtede Anskuelse til den Slutning, at Foreningen maa henføres til virkelige Statsforeninger (Uniones civitalenses) og tillige til de reelle og lige (reales & equaler). — Foreningsforedraget har lige fra sin Begyndelse, med mere eller mindre Uvillie imod Sverige, af Nordmændene været fortolket ensidigt og udelukkende efter deres Forsængelighed. — Ved den 14de August 1814 af den svenske Seierherre i Moss afsluttede Konvention have Nordmændene i adskillige Tilfælde kunnet fra Egennyttens Synspunkt vise, at de handle i deres Ret, naar de, idet de overse

Lighed i Forpligtelser, lige til Yderlighed imod Sverige, have drevet Fordringerne paa fuldkommen Lighed i Rettigheder, men ikke stede, med Hensyn til den Taknemlighedsfølelse, i hvilken Norges Folk burde føle at det staa til Sverige for en efter Sællers Graværelse gjenvunden Selvstændighed og for den eiendommelige Grad af konstitutionel Frihed, som ved Sveriges Opoffrelse af Blod, af dyrebare og kjære Landskaber og af Penge er blevet Norges udelukkende Anpart i den saakaldte Forening, uden nogen for Sverige modsvarende Fordele. — I logisk Slutningsfølge fremstiller sig herved det Spørgsmaal: Bfter Historien noget Exempel paa en Personallunion alene i den fælles Regents Person, imellem tvende konstitutionelle Stater, med saa forskellige Statsforfatninger som Sveriges og Norges, i hvilken, efter de Magthavendes og deres Tilhængeres undertiden yttrede Anskuelse, Kongen i Sverige kan alene styre Riget, medens den samme Konge i Norge uvilkaarligt maa holde sig efterrettelig trænde Storthings saamstemmende Beslutninger? — Hvorledes har det været muligt under saadanne Forholde at tænke sig nogen for begge Folk gjensidigt nyttebringende, virkelig, oprigtigt og alvorligt ment Forening, paa saa løse Grundvolde som de, paa hvilke den saakaldte Forening mellem Sverige og Norge har vist sig at have været istandbragt? — Hvilke bleve vel Følgerne af de svenske og polske Kroners Forening, ikkun paa en og samme Konges Hoved? — Hvilke Fordele tilfaldt isærdeleshed Sverige fra Kalmariionsregenterne? Historien viser det, men man synes ved Afslutningen af Konventionen i Moss, ligesom ved den fra den norske Grundlovs udfærdigede Rigsakts Tiltræden af Rigets Stander den 6te August ved den overordentlige Rigsdag i Stockholm 1815, aldeles at have overseet, at Sverige havde en Historie, nogle Minder, nogen Nationalære, nogen politisk Anseelse at hævde. — De nærmeste Følger bleve ogsaa at Norge, som under 400 Aar havde seilet under den danske Suverænitets Flag, forsmaaede at modtage til et Foreningstegn det ældgamle svenske, som Svenskerne, uden at være spurgte, — taalmodigt saa blive ombyttet med en for dem fremmed og for deres historiske Minder lidet smigrende Tilfætning. — Hertil hører ogsaa Nordmændenes Sammen over den Norge efter deres Mening fornærmende Tilbeding af Plads i Unionsvaabnet paa vore svenske Mynter; i Seglet paa de fra svenske Autoriteter udgaaende politiske Akter og Dokumenter, saasom et Slags Tilfidsættelse af den norske Statshøiheid, hvilken Norge alligevel alene skylder Sverige. — Sammenhængen med de lige Forpligtelser opløser sig imidlertid tydelig i de fælles Bidrag paa den Maade, at naar Sverige til den første Hovedtitel (Rigsgjældskontorets Bidrag iberegnet) skatter 1,601,000 Rd., giver Norge 444,000 Rd. Naar Sverige yder til begge Landes diplomatiske Repræsentation 479,200 Rd. Ann., yder Norge ikkun 200,000 Rd. Ann.

(Fortsættes.)

England. Morning Post betragter Kongressen saa godt som bestemt, hvormod Observer anser det for usikkert, om England vil gaa ind paa de forderne Fyrsternes Restauration.

— Ved en Banket hos Lord-Mayoren har Sr. Lewis, Medlem af den engelske Regjering, oplyst, at England endnu ikke er bleven opfordret til at repræsentere Kongressen. I ethvert Fald vil Regjeringen fastholde Grundfætningen om, at Italienerne skulle indrømmes uhindret og frit at vælge sine Regjenter. — Efter Sigende skal Kongressen sammentræde, saasnart Zürichfreden er sluttet. Om Stedet, hvor den skal holdes, er man endnu ikke enig; man nævner verelvis Brüssel og Paris.

Frankrig. Constitutionel bringer en af Grand-guillot undertegnat Artikel, i hvilken der holdes fast paa den Mening, at Kongressen skal sammentræde, naaget de af England opstillede indskrænkende Betingelser. Artiklen udbreder sig over de Grunde, som Kongressens Sammenkomst gjøre til en Nødvendighed, og slutter med en Advarsel mod den Utagsel, at Frankrig agter at udøve et Protektorat.

— Frankrig og England skal ifølge „Daily News“ være bleven enige om den chinesiske Expedition, saaledes at denne skal gaa for sig til Foraaret. Denne Enighed bekræftes fra Paris; men det heder ogsaa derfra, at man driver af alle Kræfter paa Rusningerne, og at 8,000 Mand Tropper allerede skulle afgaa til China i den første Halvdel af December Maaned.

Italien. Ifølge det engelske Blad Morning Post vil Sardinien andrage paa, at Regentsskabet over Mellem-Italien overdrages Prinsen af Carignan. Frankrig vil ikke protestere mod dette Arrangement.

Nationalforsamlingen i Bologna har besluttet at overgive Regentsskabet til nævnte Prinds.

„Patrie“ siger, at en Kongres nu sikkert vil komme istand.

— I Toscana er der i Løbet af de sidste fjorten Dage foretaget talrige Arrestationer; man taler om en Forbindelse mellem det revolutionære og det store hertugelige Parti og ynter om en Sammenværgelse, som skal tælle mange Medlemmer blandt den gamle Adel. — I Parma har Dekretet om den almindelige Afvæbning gjort saagodtsom ingen Virkning, og kun meget faa Baaben ere blevene afleverede. Hvad Romagnanen angaar, saa hersker der stor Utilfredshed blandt Tropperne, der enten ville føres mod Fienden eller permitteres hjem, og Garibaldi og Fanti have megen Møje med at holde dem itomme.

Spanien. Fra Madrid skrives den 29de Oktober: Ifølge de nyeste Efterretninger fra den marokkaniske Kyst lader Keiseren Dag og Nat arbejde paa Befæstningen af Rigets store Havnepladse. I Tanger, Rabat, Sale, Darasch og Saffi blive Strandbatterierne udvidede, Besætningerne forøgede og flyvende Korpsler dannede, af hvilke det i Leiren ved Tetuan er 12,000 Mand stærkt. Angrebsplanen for det spanske Expeditionskorps er rigtignok endnu en Hemmelighed, dog har Generalstaben forhaabentlig grundig studeret den sidste spanske Expeditions Historie og overbevist sig om, at Tanger ikke er den Plads, som man maa angribe forat indgyde Keiseren af Marokko Frygt; man vil derfor formodentlig erklære Tanger, hvor de civiliserede Staters Agenter bo, for neutral, og bombardere og i Nødsfald tage med Storm Magador, Rabat eller idetmindste Te-

tuan. Det staar til at haabe, at et saadant Stød, hvis dette bliver ført med Kraft, vil bringe de Troendes Behersker den Overbevisning, at han maa give enhver Tilfredsstillelse, som staar i hans Magt.

Tyrkiet. Ifølge Efterretninger fra Konstantinopel af 10de Oktober ere fire af Hovedmændene i Sammenværgelsen mod Sultans Liv dømte til at miste Livet. Denne Dom har forbitret Befolkningen og foraarsaget en vis Øsring; Trudser om Hævn ere ad hemmelige Veie ankomne til Paladset. Genrettelserne ere blevene udsatte. — Sultanen har i en Skrivelse ladet Ministrene og bebrejdet dem for den usfuldstandige Udførelse af Reformerne. — De finansielle Forlegheder ere større end nogensinde.

Indien. Om bord paa det engelske Deportationskøb „Ararat“, ført af Kapt. Corroya, har der ifølge en Beretning fra Bombay, været en blodig Kamp. Det havde nylig landsat endel Deporterede fra Bombay i Singapore, hvorfra det skulde bringe 24 tilbage til Bombay. „Ararat“ var netop i Begreb med at stille i Søen, da et engelsk Krigsskib løb ind i Havnen med to Pirat-Dschunker paa Slæbetong. Om bord derpaa befandt sig 50 Fanger, som vare dømte til Deportation, og Kapt. Corroya paatog sig at bringe dem til deres Bestemmelsessted. Den hele Forbryderladning bestod nu af 54 fortvilede Mennesker, til hvis Bevogtning Kapteinen kun havde 15 europæiske Artillerister og 8 Spahis, foruden Skibets Besætning. Den 25de Juni om Natten, under en stærk Storm, vare Piraterne og de Deporterede brudte ud og Skibvagten nedstodt. Kapteinen havde en haard Kamp at bestaa med sin lille Skare mod det overlegne Antal Fiender. Under Kampen herskede det største Mørke; kun Gyværdigheden lyshed noget. Det ikke mindst mærkelige Træk under denne fortvilede Kamp var, at Kapteinens Kone steds paaany med Rolighed ladede sin Mand's Pistoler og overrakte ham dem. Søen gik den hele Tid høit; Skibsmandskabet, der var ubevæbnet, var flygtet og i Takkelagen, og Skibet var overladt Vind og Bolger som en Bold. Efter en Times Kamp bleve Piraterne drevne hen paa den yderste Spids af Fjordkædet, og 28 af dem nedstodte med Bajonetten eller styrtede i Søen. Mange bleve saarede. Kapt. Corroy vandt Seiren.

China. Den chinesiske Bønde, som hverken er nogetkommen eller Stuehvir, maaler Tiden ved Hjælp af et Instrument, som Ingen let vil finde paa. Han har sin Uhrklo i sin Kats Dine. — Han tager Dyret, ser paa Diets Pupille, og dennes forskjellige Grad af Udvidelse siger ham strax, hvad Kloffen er ligesom Morgenrøden til Tusmørket. Pupillen trækker sig som bekendt sammen om Dagen og udvider sig igjen i Mørket. Mindre bekendt er det derimod, at denne Udvidelse og Sammentrækning følger efter hinanden med en saa stor Regelmæssighed hos Katteslægten, at et øvet Øie vil kunne skjæne Dagens Timer ved Hjælp af dette Tegn. Om Morgenen er Pupillen oval efter at have været rund om Natten; fra om Morgenen til om Middagen trækker den sig sammen, indtil den næsten svinder ind til en Streg, og fra om Middagen til om Aftenen antager den igjen lidt efter lidt sin ovale

Form. — Hertil maa vi dog bemærke, at da Puspillens Sammentrækning og Udvidelse beror paa Luftens Tæthed, maa s. Ex. Styet Luft udøve en vis Indflydelse paa dette besynderlige Uhr, saa at det ligesaa vel som alle andre Uhre kan blive underkastet Uregelmæssigheder i sin Gang.

Amerika. En af Akrobaten Blondins Efterlignere har paa Markedet i Albion i Staten Newyork været Aarsag til en forfærdelig Ulykke. Linnédanseren havde i en vis Høide spændt et Toug fra den ene Gade til den anden, over den Canal, som gjenemskærer Byen. Naturligvis stimlede Alle sammen for at se ham, og Husene ved Kanalen saavel som den tæt ved Skuepladsen liggende Kjødebro stente flere Tusinder af Nysgjerrige til Amphitheater. Genimod Kl. 5 var Akrobaten midt i sine Kunststykker, da man hørte en stærk Larm, og nogle og tyve Personer, der havde taget Plads paa et Galleri, forsvandt pludselig mellem de sønderbrudte Planter og i en Støvhvirvel. Efterat man havde trukket en Mængde Saarede frem af den nedstyrtede Masse, beklagede Mængden sig ikke mere om det indtrufne Uheld, men Alles Dine rettedes snart igjen paa Akrobaten, hvis Færdighed og Kraft forbausede Publikum. Pludselig hørte man et frygteligt Brag og den ene Ende af Kjødebroen forsvandt under Vandet, idet 400 Mennesker samt flere Vogne og Heste styrtede ned i Kanalen. Et Dieblit efter styrtede den anden Ende af Broen sammen og begravede flere af de i Vandet faldne Mennesker under sine Ruiner. Den gyselige Scene, der nu paafulgte, er vanskelig at beskrive. Man forestille sig 400 Mennesker, som pludselig styrtede ned i en 8 Fod dyb Kanal, blandede med nogle og tyve Heste og Vogne, de Saaredes Stønnen og de Druknedes Raab om Hjælp og endelig den Forvirring, der herskede paa begge Sider af Kanalen, hvor Tusinder af Mennesker lode til for at redde de Ulykkelige. Heldigvis var de Dødes Antal ikke saa stort, som man i Begyndelsen maatte tro. Man tæller 17 Døde og 10 Haardtisaarede.

Auktionsplakat.

Fredagen den 2den December forffkommende Kl. 10 Formiddag bliver, ifølge Rekvistion fra Skifteretten i Handelsborger Hafslunds Opbudsko i Sarpsborg, anden Gangs Auktion afholdt paa Gaarden Lande i Tune Thinglag i det der oprettede Dlbryggeris Lokale, saavel over den bemeldte Opbudsko tilhørende Gaard Lande, Matr.-No. 63, af Styld 2 Daler 1 Ort 22 Eilling, samt over det derpaa opførte Teglværk og Dlbryggeri med Inventarium. Til de Rysthavendes Efterretning bemærkes, at ved den under 10de Septbr. d. A. afholdte Registerings- og Taxationsforretning er Gaarden Lande med Teglværk taxeret for 10,000 Spd., samt Bryggeriet med Inventarium for 8,396 Spd., ligesom at Dlbryggeriet, ifølge Interesseskabskontrakt af 31te Januar 1857, drives saaledes, at Voet kun eier $\frac{1}{3}$ Part i Driften og $\frac{1}{3}$

Part i Inventariet, hvilken Kontrakt var stiftet paa 9 Aar. Da der paa Eiendommen blandt Andet hylles presserende Gjæld, navnlig til Norges Hypothekbank efter Dvgave omtrent 3,400 Spd., hvoraf Afdrag og Renter ere forfaldne, og en Obligation, stor 8000 Spd., hvilken er deponeret som haandsfaaet Pant for et Laan, stort til Rest 5,600 Spd. paa Bexelobligation med 6 pCt. Renter, og hvoraf antagelig største Delen, om ikke Alt, er forfalden og indtræves, saa er det sandsynligt, at Eiendommen vil blive solgt ved denne Auktion. Hvad der af Kjøbesummen oversliger 10,000 Spd. bliver at erlægge om 6, 12 og 18 Maaneder efter Approbationen, men forøvrigt ville Konditionerne erfares paa Auktionsstedet, hvor derhos særskilt Salg af Gaarden Lande gaar for sig, og Dlbryggeriet med Inventarium og Grund vil blive forsolgt. Rysthavende indbydes.

Tune Sorenskrivertor den 3die Novb. 1859.
J. C. Blom.

Jernværk, Sagbrug og Landeendom

med stor Skov i Sverige, nær ved den norske Grændse.

Christinefors Brug med tilhørende Landeendom i Carlstad Län, Ofre Fryksdals Herred og Hvitsands Sogn, 3 Mil fra Indseen Fryken, 2 Mil fra den norske Grændse og 10 Mil fra Grundsfæt, er tilsalgs paa særdeles billige Vilkaar, da de nuværende Gæere, der ved Axy nylig ere komne i Besiddelse af Godset, formedelst deres Etiling og Bøstede i andre Provindser, hindres fra selv at overtage Bestyrelsen. Landeendommens Areal er:

Ager, Eng ic. 508²/₃₂ Tdr. Land.

Skovmark 5,213²/₃₂ —

Under Herregaarden lyder 22 Landbønder.

Jernværket saavel som Sagbrug og Møllebrug er i god Stand; de derunder henhørende Bygninger ere for en stor Del nye og af fortrinlig Konstruktion, samt assurerede for 58,425 Rgd. Rgsj. Der hester paa Eiendommen fast Laan til Beløb 28,000 Rgd. Rgsj. Eiendommen ligger vel til for Affæinngen til Norge af dens Jernprodukter, ligesom hvad der, af det paa Eiendommen avlede Korn, kan sælges, saavel som det Skattemel, Møllen indbringer, samt flere hundrede Tønder indkjøbt Korn, aarlig til enhver Tid og altid til høie Priser kan affættes paa Stedet, som ogsaa ligger fordelagtigt for al anden Handel. Af egne Stove kan tilvirkes betydelige Kvanta Tommer og Kul, men den forrige Eier har hugget dem lidet, da Prisen paa Kjøbeful og fremmed Tommer i hin Egn har været særdeles billig, og Tilgangen deraf til enhver Tid oversflodig. Den hele Eiendommen antages at kunne sælges for den særdeles billige Pris 100,000 Rgd. Rgsj., naar Handel snart kan ske. Salget er overdraget Overrettsprokurator Rasch i Christiania.

Agronom.

En Agronom, der i flere Aar til Cierens Tilfredshed har bestyret en større Landejendom, ønsker paa Grund af forandrede Bestemmelse Ansættelse til Foraaret. Reflekterende herpaa behage at henvende sig til Bladets Expedition for at faa nærmere Underretning.

Norsk Fiske-Guano.

Et større Parti af norsk Fiske-Guano, der er hidkommen fra Lofoten, høves til Udsalg. Prisen er 2½ Spd. pr. Centner i Sække paa 2½ Centner. Emballagerne 20 ø extra. Man henvende sig til F. S. Frølich's Kontor, Kongens Gade No. 14.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst.

Hvede, 3½ a 5½ Spd. Intet solgt.

Rug, 16 ½ a 17 ½.
Byg, 11 ½ a 14 ½.
Sævre 8 ½ a 9 ½ 12 ø.

Udenlandst.

Rug østersøst 19 ½.
Rug dansk 17 ½ a 12 ø.
Byg 2radigt 16 ½ a 12 ø.
Erter 4 Spd.
Hvede 5½ a 5½ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjobmd. 6 Spd. pr. Td.
Sild, stor Mid. 5 a 5½ Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 4½ Spd. pr. Td.
Sild, stor Christ. 3½ a 4 Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 12 a 13 ½ pr. Td.
Storfet 1 Spd. pr. Bog.
Middelfet 3 ½ a 12 ø pr. Bog.
Smaafet 3 ½ pr. Bog.
Rødstær 7 ½ pr. Bog.

Følgesblad til Skilling-Magazinet.

Meteorologiske Dagtagelser

paa Christiania Observatorium.

1859, September.	Barometerstand i franke Lin. ved 0°.			Temperatur i Skyggen. R.			Veirbemærkning.
	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	Nl. 7 F.	Nl. 2 C.	Nl. 10 C.	
1	331 8	331 3	331 2	+ 9.9	+ 13.8	+ 9.4	Lidt Regn og Torden. SO.
2	32 0	32 9	33 3	9 2	12 8	9 0	Skyet. S.
3	33 4	33 3	33 7	9 8	13 8	9 4	Blandt. SSO.
4	33 8	33 6	34 4	9 7	13 5	6 0	Temn. klart. S.
5	35 2	35 6	36 8	8 7	13 8	7 0	Blandt. SSO—NNW.
6	36 5	35 4	35 2	7 0	12 8	6 5	Klart. SSO.
7	35 2	35 2	35 3	7 7	8 7	9 7	Regnbyger. N.
8	35 7	35 8	36 0	7 5	13 7	10 8	Blandt. SSO.
9	35 9	35 0	32 1	10 8	10 6	10 9	Regnbyger. SSO.
10	30 2	30 2	30 7	10 2	14 0	10 7	Lidt Regn. SSO.
11	31 7	32 6	34 3	8 7	13 8	10 4	Blandt. SSO—NNW.
12	35 6	35 8	35 7	9 2	12 1	9 4	Skyet. NNW.
13	35 4	35 2	35 5	10 6	11 4	9 9	Skyet. NNO.
14	35 7	35 6	35 8	9 6	11 3	9 7	Lytt. Regn Form. NO.
15	36 4	36 9	37 8	9 3	9 9	6 1	Lytt. NO.
16	37 8	37 0	37 3	4 0	8 8	5 8	Blandt. NO.
17	37 3	37 1	37 4	5 0	8 7	5 2	Blandt. NO.
18	37 5	37 4	36 9	4 8	8 2	7 0	Lytt. SSO.
19	36 5	35 8	34 6	6 6	10 2	7 6	Skyet. S.
20	33 2	33 9	34 4	7 1	11 3	6 5	Blandt. Lidt Regn. N—SSO.
21	34 3	33 8	32 4	6 9	10 5	9 4	Lytt. SSO.
22	28 7	28 6	29 8	8 3	11 4	6 8	Blandt. SSO.
23	31 0	32 1	34 2	6 9	11 4	6 0	Blandt. SSO.
24	35 0	34 4	34 1	6 7	10 0	11 0	Lytt. Lidt Regn. W—SSO.
25	35 2	35 0	34 2	11 6	11 7	11 8	Lidt Regn. SSO.
26	33 3	33 1	34 9	11 4	13 0	9 4	Blandt. Tordenveir Form. S.
27	35 3	34 9	35 3	7 0	10 9	6 7	Temn. klart. Stille.
28	36 6	36 8	36 7	3 9	10 8	5 5	Blandt. Stille.
29	35 4	33 8	31 4	6 6	7 9	8 9	Stært Regn. NO.
30	32 0	32 4	33 5	8 6	11 4	6 7	Temn. klart. SSO.

Regnhøiden = 58,7 Linier.

Christiania.

Løst og forlagt af W. E. Fabritius.